

**PANEVĖŽIO AERODROMO SKRYDŽIŲ
INSTRUKCIJA**

Vilnius

2021 m.

SUDERINTA:

Transporto kompetencijų agentūros

Civilinės aviacijos departamento

Aerodromų skyriaus vadovas

Darius Okunevičius

TVIRTINU:

Panevėžio aeroklubo viršininkas

Mantas Butkus

20 m. _____ d.

2021 m. lapkričio 20 d.

PANEVĖŽIO AERODROMO SKRYDŽIŲ INSTRUKCIJA

1 SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Panevėžio aerodromo (toliau – aerodromas) naudotojas – Panevėžio aeroklubas (toliau – aeroklubas).

1.2. Už aerodromo naudojimą ir priežiūrą atsako aeroklubo viršininkas arba jo įsakymu paskirtas atsakingas asmuo.

1.3. Aerodromu gali naudotis ir kitos įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos aviacijos organizacijos ar fiziniai asmenys, vadovaudamiesi šios instrukcijos reikalavimais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais bei turintys aerodromo naudotojo ar jo įgalioto asmens leidimą.

1.4. Atsakingi asmenys už:

1.4.1. orlaivių skrydžių saugą – orlaivių vadai;

1.4.2. skrydžių organizavimą – aeroklubo viršininkas arba jo įsakymu paskirtas atsakingas asmuo (toliau – atsakingas asmuo);

1.4.3. aerodrome vykdant 6.5 punkte numatytus skrydžius ir veiklą skiriamas skrydžių koordinatorius;

1.4.4. už teisingos informacijos apie aerodromą pateikimą Transporto kompetencijų agentūros Civilinės aviacijos departamento (toliau - TKA) ir VĮ „Oro navigacija“ informaciniuose leidiniuose, aeroklubo internetiniame puslapyje www.panaero.lt – aeroklubo viršininkas arba jo paskirtas atsakingas asmuo.

2 SKYRIUS. AERODROMO DUOMENYS

2.1. Aerodromas yra 2 km į pietvakarius nuo Panevėžio miesto centro.

Adresas: Oreivių g. 1,
LT-36273 Panevėžys

Viršininkas (atsakingas asmuo už informaciją) – Mantas Butkus,

mob. tel. +370 684 06000;

El. paštas: panaeroclub@gmail.com

2.2. Aerodromo kontrolės taško (AKT) geografinės koordinatės pagal WGS-84 sistemą:

2.2.1. 55°42'32" šiaurės platumos;

2.2.2. 024°20'43" rytų ilgumos.

2.3. Aerodromo aukštis virš jūros lygio $H_{aer} = +177$ pėdos (+54 m).

2.4. Magnetinis nuokrypis +7°E (2017).

2.5. Aerodromo charakteristikos:

2.5.1. Aerodromas yra netaisyklingo daugiakampio formos (1 priedas), užimantis 51,9 ha žemės teritorijos;

2.5.2. Maksimali leistina aerodrome naudojamo orlaivio masė - 5700 kg;

2.5.3. Aerodrome yra du gruntiniai kilimo ir tūpimo takai (toliau - KTT):

magnetinis kryptis MK 024° - 204°, matmenys (ilgis x plotis) - 490 m x 100 m,

magnetinis kryptis MK 156° - 336°, matmenys (ilgis x plotis) - 540 m x 60 m.

2.6. Gruntiniai KTT paženklinėti vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinių aerodromų projektavimo, statybos ir naudojimo specialiaisiais reikalavimais bei Trumpojo kilimo ir tūpimo civilinių aerodromų projektavimo, statybos ir naudojimo specialiaisiais reikalavimais.

2.7. Orlaivių stovėjimo aikštelė yra pažymėta 1 priede.

2.8. Aerodromo pastatų, statinių ir kitų elementų išdėstymas nurodytas 1 priede.

3 SKYRIUS. BENDROSIOS AVIACIJOS ORLAIVIŲ IR AERODROMŲ AVIACIJOS SAUGUMO REIKALAVIMAI

3.1. Bendrosios aviacijos orlaivių savininkai ar naudotojai stovinčio orlaivio išorines duris turi laikyti užrakintas arba užplombuotas, išskyrus tuos atvejus, kai jie laikomi užrakinamame angare.

3.2. Prie vietų (angarų, lauko aikštelių), kuriuose yra laikomi orlaiviai, įrengti informacinius ženklus, įspėjančius asmenis apie atsakomybę už neteisėtą patekimą į orlaivį ar orlaivio naudojimą;

3.3. tikrinti aerodromo teritorijoje esančius orlaivius ir nustatyti, ar nėra požymių, kad į orlaivius buvo mėginta nesankcionuotai patekti, bei ar jie laikomi užrakinti/užplombuoti (tais atvejais, kai orlaiviai laikomi angare, ar angaras laikomas užrakintas); patikrinimo rezultatus fiksuoti patikrinimo žurnaluose;

3.4. esant tam tikroms aplinkybėms, pavyzdžiui, vykstant renginiams netoliese ar aerodromo teritorijoje, sustiprinti aerodromo priežiūrą;

3.5. bendradarbiauti su vietos teisėsaugos institucijomis, gaunant informaciją apie įtartinus veiksmus, kurie gali kelti grėsmę; remiantis gauta informacija vykdyti neformalų saugumo vertinimą.

4 SKYRIUS. AERODROMO ORO ERDVĖ

4.1. Aerodromo oro eismo zona (toliau – ATZ) yra Vilniaus skrydžių informacijos regione, Šiaulių skrydžių informacijos paslaugų (FIS) sektoriuje, kurios:

4.1.1. vertikalios ribos nustatytos nuo žemės paviršiaus iki 2500 pėdų nuo vidutinio jūros lygio (2 priedas);

4.1.2. horizontalios ribos: 55 40 53N 024 25 02E - apskritimas, 3 jūrmylių (5,6 km) spindulys, AKT centre (55 42 32N 024 20 43E) iki 55 45 12N 024 18 09E - 55 40 53N 024 25 02E).

4.2. ATZ atitinka Privalomosios radijo ryšio oro erdvės (toliau - RMZ) reikalavimus (Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, SERA. 6005. (a) (1).

4.3. ATZ yra 4 pagrindinės zonos: 1 (virš taško), 2 (Šilagalys), 3 (Molainiai) ir 4 („Babilonas“), (3 priedas).

4.4. Aerodromo kliūtys nurodytos aerodromo apsaugos zonos kliūčių schemeje (4 priedas).

5 SKYRIUS. SKRYDŽIŲ VYKDYMAS

5.1. Visi skrydžiai ATZ turi būti vykdomi pagal RMZ reikalavimus: prieš įskridimą į RMZ pilotas privalo nustatyti radijo ryšį, pranešti orlaivio šaukinį ir tipą, savo vietą,

aukštį, skrydžio tikslą ir kitą skrydžių saugos svarbią informaciją (Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, SERA. 6005. (a) (2).

5.2. Jei orlaivyje neįrengta radijo įranga, aerodromo RMZ naudotis leidžiama iš anksto tai suderinus su aeroklubo viršininku.

5.3. Aerodrome ir ATZ vykdomi skrydžiai sklandytuvais, kurie į orą yra keliami orlaivių ir autoišvilktuvo pagalba.

5.4. Visi skrydžiai ATZ turi būti vykdomi pagal aerodromo slėgį (QFE).

5.5. Skrydžiai gali būti vykdomi tik dienos metu pagal vizualiųjų skrydžių taisykles (VST).

5.6. Skraidant aerodrome sklandytuvais, skraidyklėmis ir parasparniais MK 204° ir 336° naudojamas kairysis skrydžių ratas, kuriame skrydžio aukštis ne didesnis kaip 1300 pėdų pagal QFE (5 priedas).

5.7. Skraidant aerodrome lėktuvais ir sraigtasparniais MK 024° ir 156°, naudojamas dešinysis skrydžių ratas, kuriame skrydžio aukštis yra 1300 pėdų pagal QFE (5 priedas).

5.8. Paleidžiant variklius, kylant, tūpiant ir statant orlaivį į stovėjimo aikštelę, įgula turi įvertinti vėją (greitį, kryptį), atsižvelgiant į orlaivio charakteristikas.

5.9. Orlaivių riedėjimas į parengiamojo starto liniją vykdomas piloto pasirinktu maršrutu priklausomai nuo kilimo tako.

5.10. Orlaivis (toliau - OL) gali užimti KTT tik įsitikinęs, kad KTT yra laisvas ir planuojamas kilimas nesutrukdys išlaikyti saugų intervalą tarp orlaivių.

5.11. Lėktuvai ir sraigtasparniai, kad nutūptų, turi 1300 pėdų aukštyje (pagal QFE) netrukdydami kitiems OL ir išlaikydami saugų intervalą tarp jų įskristi į trečiąjį rato posūkį (pagal savo pasirinktą arba kitų OL jau naudojamą KTT) ir atlikti artėjimo tūpti procedūrą (pagal orlaivio Skrydžių vykdymo vadovą).

5.12. Sklandytuvai, motoskraidyklės ir motoparasparniai, kad nutūptų, turi ne aukščiau 1300 pėdų aukštyje (pagal QFE) netrukdydami kitiems orlaiviams ir išlaikydami saugų intervalą tarp jų įskristi į trečiąjį rato posūkį (pagal pasirinktą arba kitų OL jau naudojamą gruntinį KTT) ir atlikti artėjimo tūpti procedūrą (pagal orlaivio skrydžių vykdymo vadovą).

5.13. Jeigu aerodromo lauke yra išdėti ženklai žymintys sklandytuvų vartus, sklandytuvai tūpia į juos.

5.14. Visus ATZ vykdomus akrobatinius skrydžius stebi skrydžių koordinatorius ir palaiko abipusį radijo ryšį.

5.15. Skrydžiai aerodromo zonose vykdomi tik šiais atvejais:

5.15.1. kai OL yra apskraidomas po techninės priežiūros darbų;

5.15.2. kai organizuojamos akrobatinio skraidymo varžybos, pasirengimas joms ir treniruočių skrydžiai pilotavimo zonoje;

5.15.3. kai vykdomas parašiutininkų išmetimas;

5.16. Siekdamas užtikrinti skrydžių saugą ATZ, orlaivio vadas, privalo teikti informaciją apie save kitoms įguloms.

5.17. Orlaivio vadas esantis aerodromo erdvėje ar ketinantis įskristi (išskristi) į (iš) ATZ privalo teikti informaciją:

5.17.1. prieš riedėjimą į parengiamąjį startą - nurodyti savo orlaivio pradinę vietą aerodrome;

5.17.2. prieš KTT užėmimą - nurodyti parengiamąjį startą, prie kurio stovi OL, taip pat KTT MK ir planuojamo skrydžio pobūdį;

5.17.3. prieš kilimą - nurodyti KTT magnetinį kryptį ir planus pakilus;

5.17.4. išskrendant iš skrydžių rato - nurodyti rato vietą, aukštį (pagal QFE), išskridimo MK ir išskridimo iš rato tikslą (į zoną, į maršrutą ar į kitą aerodromą);

5.17.5. įskrendant į ATZ - pranešti apie darbo pradžią joje bei planuojamą naudoti aukščių diapazoną pagal QFE;

5.17.6. prieš keičiant naudojamo aukščio diapazoną zonoje - nurodyti naują diapazoną pagal QFE;

5.17.7. baigus darbą zonoje - nurodyti turimą aukštį pagal QFE ir planuojamo įskridimo į skrydžių ratą vietą pagal naudojamą KTT;

5.17.8. kertant ATZ ribą - nurodyti vietą, aukštį pagal QFE ir MK;

5.17.9. prieš radijo dažnio pakeitimą - informuoti apie kitą dažnį;

5.17.10. prieš įskrendant į skrydžių ratą - nurodyti planuojamą rato vietą ir aukštį pagal QFE;

5.17.11. įskrendant į skrydžių ratą - nurodyti skrydžių rato vietą ir aukštį pagal QFE;

5.17.12. įskrendant į pasirinkto KTT dešiniojo ar kairiojo rato trečiąjį posūkį - pranešti apie sprendimą vykdyti artėjimo tūpti procedūrą ar kitą manevrą;

5.17.13. tuptinėje - pranešti apie ketinimą tūpti galutinai sustojant arba tūpimą "konvejeriu";

5.17.14. nutūpus informuoti apie pasitraukimą iš KTT, jeigu tuptinėje yra kitų OL;

5.17.15. kiekviename etape - apie sprendimą keisti savo prieš tai skelbtus planus, prašomos kito orlaivio informacijos, nesaugios, pavojingos ar avarinės situacijos atveju, kad būtų išvengta avarijos arba užtikrinti OL pirmenybę prašymui tūpti;

5.17.16. 3 min. prieš įskrendant į ATZ - nurodyti savo MK, vietą ir aukštį pagal QNH bei informuoti apie savo atskridimo tikslą (kirsti oro erdvę, nutūpti ar kita);

5.17.17. įskrendant į ATZ erdvę (kertant ATZ) - nurodyti įskridimo vietą ir aukštį pagal QFE bei tolesnius planus;

5.18. Kai aerodrome nėra galimybės saugiai atlikti artėjimo procedūros ir nutūpti, įgula turi skristi į atsarginį aerodromą arba iš oro pasirinktą lauko aikštelę (6 priedas).

5.19. Rekomendacijos orlaivio įguloms, atskrendantiems į aerodromą:

5.19.1. klausytis radijo ryšio 128.200 MHz dažniu, siekiant nustatyti kiek orlaivių skraido, kokias užduotis jie vykdo, kokiose vietose ir kokiuose aukščiuose jie yra;

5.19.2. tiksliai vykdyti 5.17 punkto reikalavimus.

6 SKYRIUS. SKRYDŽIŲ ORGANIZAVIMAS IR APRŪPINIMAS

6.1. Periodiškai arba nuolat skraidyti ATZ gali tik tie orlaiviai, kurių naudotojai ar savininkai turi rašytinį aeroklubo viršininko leidimą arba yra aeroklubo nariai.

6.2. Vienkartinis leidimas atskristi ar išskristi iš ATZ laikomas duotu, jeigu yra įvykdyti šie reikalavimai:

6.2.1. orlaivio vadas (toliau - OV) gerai susipažino su informacija apie aerodromą, kuri paskelbta Oro navigacijos informaciniame rinkinyje vizualiems skrydžiams (AIP VFR) ir NOTAM;

6.2.2. OV tinkamai susipažino su aerodromo skrydžių instrukcija, kuri yra paskelbta internetiniame puslapyje www.panaero.lt;

6.2.3. įskristi į ATZ ir tūpti jame galima tik turint OL radijo ryšio stotį.

6.2.4. jei OV 128.200 MHz dažniu pranešė apie savo planus įskristi į ATZ likus iki įskridimo 3 min.

6.3. OV norėdamas atskristi ar išskristi, privalo:

6.3.1. gauti informaciją apie aerodromo tinkamumą skrydžiams, ar nėra skelbiamų apribojimų telefonu +370 684 06000 (aeroklubo viršininkas arba atsakingas asmuo) arba internetiniame puslapyje: www.panaero.lt;

6.3.2. vizualiai nustatyti horizontalų matomumą pagal matomų objektų orientyrus, kurių nuotolis iki stebėjimo taško žinomas ir nustatytas (7 priedas);

6.3.3. įsitikinti kad naudojamas KTT pažymėtas tūpimo krypties ženklų;

6.3.4. vizualiai įvertinti kitas faktines meteorologines sąlygas (vėjo greitį, jo kryptį, debesų pado aukštį, temperatūrą, aerodromo slėgį), arba gauti meteorologinę informaciją ir prognozę artimiausioje vietos meteorologijos tarnyboje, arba Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Aviacinės meteorologijos centre, tel. +370 706 94 798, faks. +370 5 216 6819;

6.3.5. įvertinti ornitologinę situaciją aerodrome.

6.4. Atsakingas asmuo privalo užtikrinti, kad:

6.4.1. jo darbo vietoje, kai skraidoma, būtų įjungtas pagrindinis radijo stoties 128.200 MHz dažniu radijo stotis;

6.4.2. būtų apžiūrėtas ir įvertintas aerodromo tinkamumas skraidyti ir padarytas išvadų įrašas atitinkamame žurnale;

6.4.3. įguloms būtų pateikta informacija apie aerodromo paruošimą skrydžių vykdymui.

6.5. Vykdamas aerodrome akrobatinius skrydžius, mokomuosius skrydžius, parašiutininkų išmetimą, taip pat išvelkant su trosu (sklandytuvai, parasparniai) bei vykstant aviacijos sporto varžyboms skiriamas skrydžių koordinatorius.

6.6. Skrydžių koordinatoriaus pagrindinė funkcija yra stebėti aerodrome ir aerodromo erdvėje judančius OL ir perspėti orlaivių įgulas, kad būtų išvengta incidentų, pavojingų suartėjimų arba radijo ryšio nesupratimo.

6.7. Skrydžių koordinatorius(-iai) skiriamas(-mi) aeroklubo viršininko įsakymu.

6.8. Skrydžių koordinatorius turi pasirašytinai susipažinti su savo pareigybine instrukcija.

7 SKYRIUS. ORO ERDVĖ IR ORO EISMO PASLAUGOS

7.1. Aerodrome skrydžių informacija ir oro eismo paslaugos neteikiamos.

7.2. Orlaivio įgulos, skraidančios ATZ, privalo teikti informaciją apie save pagal 5.17 p. reikalavimus.

7.3. Aerodromo šaukinys yra PANEVĖŽYS RADIO, naudojamo radijo ryšio dažnis – 128.200 MHz.

7.5. Visi pokalbiai 128.200 MHz radijo dažniu yra įrašomi į skaitmeninę laikmeną ir saugomi 30 parų, o įvykus aviacijos įvykiui, saugomi iki tyrimo pabaigos.

7.6. Skrydžiai Vilniaus skrydžių informacijos regione, Šiaulių FIS sektoriuje nuo žemės lygio iki 95 skrydžio lygio turi būti vykdomi pagal G klasės oro erdvės klasifikacijos nustatytas sąlygas ir reikalavimus (Lietuvos Respublikos oro navigacijos informacinis rinkinys/AIP ENR 1.4 skyrius).

7.7. Skrydžiai Šiaulių aerodromo skrydžių valdymo rajone turi būti vykdomi pagal C klasės oro erdvės klasifikacijos nustatytas sąlygas ir reikalavimus (Lietuvos Respublikos oro navigacijos informacinis rinkinys/AIP ENR 1.4 skyrius).

7.8. Šiaulių skrydžių informacijos punkto šaukinys yra ŠIAULIAI INFORMACIJA, radijo ryšio dažnis - 124.450 MHz.

7.9. Šiaulių prieigos skrydžių valdymo punkto šaukinys yra ŠIAULIAI BOKŠTAS, radijo ryšio dažnis - 120.405 MHz.

7.10. Skrydžiai Vilniaus skrydžių valdymo regione aukščiau 95 skrydžio lygio turi būti vykdomi pagal C klasės oro erdvės klasifikacijos nustatytas sąlygas ir reikalavimus (Lietuvos Respublikos oro navigacijos informacinis rinkinys/AIP ENR 1.4 skyrius). Vilniaus regiono skrydžių valdymo punkto šaukinys yra VILNUS KONTROLĖ, radijo ryšio dažnis – 135,380 MHz.

7.11. Skrydžiai ATZ turi būti vykdomi pagal G klasės oro erdvės klasifikacijos nustatytas sąlygas ir reikalavimus (Lietuvos Respublikos oro navigacijos informacinis rinkinys/AIP ENR 1.4 skyrius).

7.12. Jeigu skrydis planuojamas Šiaulių aerodromo skrydžių valdymo rajone arba kitoje valdomoje oro erdvėje, orlaivio vadas turi ne vėliau kaip prieš 60 minučių iki numatyto išskridimo laiko pateikti skrydžio planą Šiaulių ONI žiniavietei el. paštu [siauliai.brief@ans.lt](mailto:šiauliai.brief@ans.lt) arba faksu +370 41 39 81 28 ir gauti patvirtinimą apie jo priėmimą tel. +370 706 94 711. Taip pat skrydžio planą galima pateikti Vilniaus ONI žiniavietei el. paštu briefing@ans.lt, faksu +370 706 94 621 arba užpildyti skrydžio plano formą interneto svetainėje www.ans.lt ir gauti patvirtinimą apie jo priėmimą tel.: +370 706 94 694, +370 706 94 618.

7.13. Atitinkamos formos paraiškos rezervuojamai erdvei nustatyti turi būti teikiamos VĮ „Oro navigacija“ Oro eismo vadybos skyriui faksu +370 706 94 579 arba el. paštu amc@ans.lt ne vėliau kaip prieš 8 darbo dienas iki rezervuojamosios oro erdvės nustatymo. Oro eismo vadybos skyrius turi ne vėliau kaip prieš 4 dienas informuoti paraiškos teikėją apie sprendimą rezervuoti oro erdvę.

8 SKYRIUS. VEIKSMAI YPATINGOMIS SITUACIJOMIS

8.1. Įvykus avarijai arba incidentui ar pastebėjus šios instrukcijos pažeidimo arba nesilaikymo atvejį, kiekvienas aerodrome esantis OV, skrydžių organizavime dalyvavęs ar juos stebėjęs asmuo, privalo nedelsdamas informuoti aeroklubo viršininką arba jo įgaliotą asmenį apie įvykį. Jei būtina, informuoti vietos Priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą 112, Aeronautikos gelbėjimo koordinacinį centrą (tel.: +370 706 94 587, +370 706 94 588, +370 706 94 585, mob. +370 610 46 024).

Avarinis dažnis 121.500 MHz.

8.2. Aeroklubo viršininkas arba jo įgaliotas asmuo, gavę informaciją apie avariją, ypatingą atvejį, incidentą arba šios instrukcijos pažeidimą, privalo fiksuoti ir imtis atitinkamų priemonių:

8.2.1. informuoti vietos priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą 112 ir Aeronautikos gelbėjimo koordinacinį centrą (tel.: +370 706 94 587, +370 706 94 588, +370

706 94 585, mob. +370 610 46 024) bei savo jėgomis organizuoti gelbėjimo darbus.

9 SKYRIUS. ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS TEIKIMAS

9.1. Oro navigacijos informacijos paslaugas teikia Šiaulių ONI žiniavietė telefonas +370 706 94 711, faksas +370 41 39 81 28, el.paštas [siauliai.brief@ans.lt](mailto:šiauliai.brief@ans.lt), jos nedarbo metu Vilniaus ONI žiniavietė tel.:+370 706 94 694, +370 706 94 618., faksas +370 706 94 621, el.paštas briefing@ans.lt

